

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 031731 23 Uvp
Banjaluka, 13.09.2024. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Svjetlane Knežević, kao predsjednika vijeća, Asmira Koričića i Tatjane Stupar, članova vijeća uz sudjelovanje zapisničara Tamare Kočić, u upravnom sporu po tužbi Pravobranilaštva Republike Srpske, Sjedište zamjenika B. (u daljem tekstu: tužilac), protiv rješenja broj [...] od 06.04.2022. godine Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove, B. (u daljem tekstu: tužena), u predmetu raspravljanja uzurpacije zemljišta, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjoj Luci broj 11 0 U 031731 22 U od 06.02.2023. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 13.09.2024. godine, donio je:

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužioca za naknadu troškova postupka.

Odbija se zahtjev zainteresovanih lica za naknadu troškova sastava odgovora na zahtjev.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijena je tužba podnesena protiv uvodno označenog osporenog akta kojim je, stavom 1 dispozitiva odbijena žalba tužioca izjavljena na rješenje Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove, Područne jedinice Č. broj: [...] od 23.12.2021. godine; stavom 2 dispozitiva poništena je tačka 2 dispozitiva rješenja Područne jedinice Č. broj: [...] od 23.12.2021, a stavom 3 dispozitiva odbijen je zahtjev uzurpanata za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu. Tim prvostepenim rješenjem, tačkom 1 dispozitiva, uzurpantima B. J., Z. J., sinovima J., N. R., kćeri J. i M. J., kćeri Č., priznaje se pravo svojine na uzurpiranim nekretninama u državnoj svojini i to na: k.č. br. 323/2 „B.“ oranica površine od 2300 m², upisana u zk. ul. br. 32 k.o. Č. D. kao opštenarodna imovina - državni erar, a što se po novom premjeru odnosi na k.č. br. 1869/3 „H.“ njiva površine 2300 m² upisana Pl. br. 177 k.o. Č. D. na ime J. Š. J. sa 1/1 dijela i k.č. br. 326/2 „B.“ njiva površine 2112 m² upisana u zk. ul. br. 32 k.o. Č. D., kao opštenarodna imovina – državni erar, što se po novom premjeru odnosi na k.č. br. 693/1 „B.“ njiva površine 2112 m² upisana u Pl. br. 177 k.o. Č. D. na ime J. Š. J. sa 1/1 dijela; tačkom 2 dispozitiva uzurpantima B. J., Z. J., N. R. i M. J., ne priznaje se pravo svojine na uzurpiranoj nekretnini u državnoj svojini i to na k.č. br. 347/3 površine 188 m², željeznica, upisana u zk. ul. br. 32 k.o. Č. D., kao državni erar, a što se po novom premjeru odnosi na k.č. br. 693/3 „B.“, njiva površine 188 m² upisana u Pl. br. 177 k.o. Č. D. na ime J. Š. J. sa 1/1 dijela; tačkom 3 dispozitiva određeno je da će nakon pravosnažnosti tog rješenja Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove, Područna jedinica Č., u zemljišno-knjižnoj evidenciji izvršiti uknjižbu vlasništva iz tačke 1 tog rješenja u korist:

M. J. sa 2/5 dijela, Z. J. sa 1/5 dijela, B. J. sa 1/5 dijela i N. R. sa 1/5 dijela, a na nekretninama iz tačke 2 tog rješenja upisaće se pravo posjeda u korist Opštne Č. sa 1/1 dijela; tačkom 4 dispozitiva određeno da su uzurpanti dužni napustiti uzurpirano zemljište iz tačke 2 tog rješenja u roku od šest mjeseci od dana pravosnažnosti; tačkom 5 dispozitiva odlučeno je da za uzurpirano zemljište iz tačke 2 dispozitiva, uzurpantima ne pripada pravo na naknadu, dok je tačkom 6 dispozitiva određeno da troškovi postupka padaju na teret organa, jer je isti pokrenut po službenoj dužnosti.

Odbijanje tužbe nižestepeni sud obrazlaže time da je pravilno osporenim aktom odbijena žalba tužioca, u odnosu na tačku 1 ožalbenog rješenja od 23.12.2021. godine, uz iznošenje argumentovanih razloga od strane tužene, koje tužilac navodima tužbe nije doveo u sumnju, s obzirom da je tužena valjano zaključila i pravilno obrazložila razloge, iz kojih proizlazi da su u konkretnom slučaju ispunjeni uslovi iz člana 5 stav 1 i člana 6 stav 1 Zakona o uzurpacijama i dobrovoljačkim kompetencijama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 8/20, u daljem tekstu: Zakon), te da ne postoje smetnje propisane članom 8 stav 1 tačka 1 Zakona. Stava je da je tužena u toku postupka nesporno utvrdila da je predmetno zemljište uzurpirano od strane porodice J. 50-ih godina prošlog vijeka, a da je prije toga bilo u posjedu porodica A. i T., koje su to zemljište prodale pravnom predniku zainteresovanih lica. Cijeni da okolnost da se pravni prednik zainteresovanih lica J. J., upisao posjednikom u katastar zemljišta aerofotogrametrijskim snimanjem 1975. godine, ne znači da isti ranije nije bio u posjedu tih nepokretnosti, niti to proizilazi iz provedenih dokaza. Činjenica da je k.č. br. 326/2, sa stanjem 1966. godine, bila upisana na Šumsko privredno preduzeće B., nije dovoljna za zaključak da predmetno zemljište nije bilo u posjedu pravnog prednika zainteresovanih lica prije 1975. godine, pogotovo što iz dokaza provedenih u toku postupka ne proizlazi da je to zemljište ikada bilo šuma, ili da je po kulturi imalo takav upis. Utvrđenje da je predmetno zemljište imalo prvi upis 1953. godine na ime FNRJ, potvrđuje da je isto bilo u režimu državnog erara sa upisanim nosiocem javnog prava, ali to nije dokaz da je isto bilo u faktičkoj vlasti (posjedu) nosioca javnog prava. Na kraju zaključuje, da okolnost da predmetno zemljište ulazi u zonu gradskog građevinskog zemljišta, nije smetnja za priznavanje prava svojine na uzurpiranom zemljištu, tako da prigovor tužioca u tom pravcu cijeni neosnovanim.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tužilac pobija istu zbog povrede odredaba Zakona o upravnim sporovima, Zakona o opštem upravnom postupku i povrede materijalnog propisa. Smatra da je pobijana presuda zasnovana na identičnim povredama važećih materijalnih i procesno-pravnih propisa učinjenih od strane organa uprave, pa iz tog razloga u cijelosti ostaje kod navoda datih u žalbi protiv prvostepenog rješenja, odnosno navoda datih u tužbi protiv drugostepenog rješenja. Navodi da iz dokazne građe proizlazi da je sporna parcela bila upisana u stari posjedovni list br. 30 k.o. Č. D., na ime FNRJ i to je bio prvi upis iz 1953. godine, u starom spisku parcela. Krajem 1966. godine, navedena parcela je bila upisana na Šumsko privredno preduzeće B. L., i to u pov. od 1810 m². Pravni prednik uzurpanata je na predmetnoj parceli upisan u postupku uspostavljanja katastra zemljišta koji je za k.o. Č. D. stupio na snagu 1975. godine. Navodi da iz dokaza u spisu kao i iskaza vještaka geodetske struke proizlazi da pravni prednici uzurpanata nikada nisu bili upisani u javnim evidencijama o nepokretnostima sve do 1975. godine, koji upis je izvršen u postupku uspostavljanja katastra zemljišta, pa da s tim u vezi nije jasno iz kog razloga je organ postupanja prihvatio iskaz svjedoka i na istim zasnovao prvostepeno rješenje. Isto tako da nije jasno kako je pravni prednik uzurpanata mogao kupiti predmetnu parcelu od fizičkog lica koje uopšte nije bilo upisano u javnim evidencijama o nepokretnostima, odnosno u popisnom katastru, slijedom čega se dolazi do zaključka da je sporna činjenica u pogledu uzurpacije navedene parcele prije 08. jula 1955. godine, naročito imajući u vidu činjenicu da su

kao titulari u tom vremenskom periodu, između ostalog, bili upisani FNRJ, odnosno Šumsko privredno preduzeće B. L.. Ponovo ukazuje na okolnost da se predmetno zemljište nalazi u zoni gradskog građevinskog zemljišta, određenog odlukama organa Opštine Č., i to u prvoj zoni prema Odluci o uređenju prostora i građevinskom zemljištu („Sl. gl. Opštine Čelinac“ broj 7/14), odnosno lokalitet gdje se nalazi predmetna parcela je tretiran Regulacionim planom usvojenim od strane Opštine Č., pa slijedom toga predmetno rješenje se pobija i iz tog razloga. Napominje da zemljište u društvenoj svojini ne može biti predmet odlučivanja organa postupanja po osnovu odredbi Zakona o uzurpacijama i dobrovoljačkim kompetencijama. Predlaže da se zahtjev uvaži i pobijana presuda ukine i predmet vrati nižestepenom sudu na ponovni postupak, ili da se ista preinači, tako da se tužba uvaži i osporeni akt poništi te obaveže tužena na nadoknadu troškova postupka u ukupnom iznosu od 2.000,00 KM.

Tužena u odgovoru na zahtjev ostaje kod svih navoda datih u obrazloženju drugostepenog rješenja.

U odgovoru na zahtjev zainteresovana lica, ukazuju na to da se prema navodima zahtjeva spori utvrđeno činjenično stanje, što shodno odredbi člana 35 ZUS ne može biti razlog za izjavljivanje zahtjeva za vanredno preispitivanje, pa iz tog razloga prvenstveno predlažu da se isti kao nedopušten odbaci. Ipak, opreza radi ističu da je zahtjev u cijelosti neosnovan. Da su navodi zahtjeva identični navodima iznesenim u tužbi i ranije u žalbi, a o kojima su nižestepeni sud i tuženi organ u svojim odlukama dali jasne i argumentovane razloge koji ukazuju na neosnovanost prigovora tužioca. Navode da je prvostepeni organ, suprotno tvrdnjama tužioca iz zahtjeva, u svemu postupio prema uputama iz ranije odluke tuženog organa broj [...] od 01.12.2018. godine. Potpuno neutemeljenim smatraju tvrdnje tužioca da prvostepeni organ tužene nije mogao odluku zasnovati na iskazima svjedoka, koje dokazno sredstvo je kao takvo predviđeno odredbama ZOUP. Paušalnim smatra prigovore tužioca iz zahtjeva, te predlaže da se zahtjev odbije i tužilac obaveže da zainteresovanim licima nadoknadi troškove postupka u ukupnom iznosu od 2.632,50 KM.

Razmotrivši zahtjev, odgovore na zahtjev, pobijanu presudu i ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu člana 39 Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), odlučeno je kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Iz podataka spisa proizlazi da je Komisija za izlaganje na javni uvid podataka o nepokretnostima, Područna jedinica Č., dana 25.10.2013. godine kod Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove, Područna jedinica Č., Imovinsko-pravna služba, po službenoj dužnosti, pokrenula postupak za rješavanje uzurpacije na predmetnim nepokretnostima. Nakon provedenog postupka prvostepeni organ tužene donio je rješenje broj: [...] od 09.03.2016. godine, koje je po žalbi tužioca, poništeno rješenjem tužene broj: [...] od 30.06.2016. godine. U ponovljenom postupku, prvostepeni organ donio je rješenje broj: [...] od 28.03.2018. godine, koje je po žalbi tužioca djelimično, u tački 1, poništeno rješenjem tužene broj: [...] od 01.12.2018. godine. Protiv tog rješenja uzurpanti su podnijeli tužbu ovom sudu, koja je presudom broj: 11 0 U 023964 18 U od 15.12.2020. godine, odbijena kao neosnovana. U ponovljenom postupku, prvostepeni organ je donio rješenje broj: [...] od 23.12.2021. godine. Protiv tog rješenja tužilac je izjavio žalbu, o kojoj je odlučeno osporenim aktom, na način kako je to naprijed navedeno. U obrazloženju osporenog akta tužena navodi da je u konkretnom slučaju prvostepeni organ kroz istorijat upisa u evidencijama, razjasnio da je u pitanju bivše erarno zemljište, odnosno uzurpacija zemljišta koje je do 06. aprila 1941. godine bilo državna svojina, u svojini nosilaca svojine javnog prava, a što je utvrđeno na osnovu podataka zemljišne

knjige i konstatovano nalazom geodetskog stručnjaka, datim na zapisniku u ponovljenom postupku. Da su članom 5 Zakona, propisani uslovi za priznavanje prava svojine na uzurpiranom zemljištu te, da je uzurpacija izvršena prije 31. decembra 1955. godine, kako to propisuje član 5 stav 1 Zakona i da je uzurpant fizičko lice u smislu odredbe člana 6 stav 1 istog Zakona, te da se u smislu stava 2 tog člana uzurpantom smatra drugo lice, ako je zemljište prešlo u posjed tog drugog lica po valjanom pravnom osnovu. U pogledu utvrđivanja momenta uzurpacije smatra da je prvostepeni organ postupajući u smislu člana 147 ZOUP, ispravno razjasnio navedene činjenice nužne kako bi se zahtjevu zainteresovanih lica udovoljilo. Navodi da je slijedom izjave stranke, koju su potvrdili i saslušani svjedoci, utvrđeno je da je predmetno zemljište uzurpirano 50-tih godina prošlog vijeka od strane porodice J., koja je isto kupila od pravnih prednika svjedoka. Da su svjedoci S. A., rođen 1935. godine i I. T., rođen 1937. godine sasvim jasno opisali predmetno zemljište i naveli da je 50-tih godina prošlog vijeka te parcele kupio pravni prednik uzurpanata J. J., od njihovih pravnih prednika i to A. A. i L. T., zbog čega nije postojala sumnja da se pokloni vjera iskazima ovih svjedoka, a čemu u prilog ide i kupoprodajni ugovor u spisu, u vezi kojih nekretnina se vještak nije mogao sa sigurnošću izjasniti, jer su opisane samo po površinama, bez oznake i numeracije parcela, ali po ocjeni vještaka, predmetne nekretnine su takve tada i bile. Nadalje, nesporan je kontinuitet posjeda poslije 31.12.1955. godine, a koji pravni slijed između J. J. i njegovih pravnih slijednika se ogleda u naslijeđu (rješenje o nasljeđivanju Osnovnog suda u Banjaluci broj: O-300/97 od 17.04.2000. godine po podacima iz katastra zemljišta, s obzirom da je 1975. godine J. J. prilikom uspostavljanja katastra zemljišta, aerofotogrametrijskim snimanjem upisan kao posjednik predmetnih parcela u Pl. br. 177 k.o. Č. D.). Tužena zaključuje da je od strane prvostepenog organa pravilno cijenjena činjenica da prvi upis u starom Pl. br. 30 k.o. Č. D. iz 1953. godine na ime FNRJ samo potvrđuje da je predmetno zemljište i tada bilo u režimu nosioca svojine javnog prava, ali da se na osnovu ovog upisa ne može zaključiti da je nosilac javnog prava imao i faktički posjed na predmetnom zemljištu, s obzirom da je u toku postupka, a na osnovu iskaza svjedoka, kojima žalilac nije prigovarao, dokazano da je predmetno zemljište i mnogo prije 1955. godine bilo u faktičkom posjedu fizičkih lica, koja su ga bespravno zauzela i koristila u poljoprivredne svrhe. Tužena je cijenila da ne postoje ni smetnje u vezi sa članom 8 Zakona da se predmetnom zahtjevu udovolji, s obzirom da je ta činjenica razjašnjena vještačenjem geodetskog stručnjaka, kako uviđajem na licu mjesta, tako i uvidom u evidenciju, iz čega slijedi da je k.č. br. 323/2 nastala od k.č. br. 323, koja je bila upisana kao pašnjak „O.“ i takav upis je bio prvi u analognom zk. ul. br. 123 k.o. Č. D., sada el. zk. ul. 32, a k.č. br. 326/2 nastala je od k.č. br. 326 i bila je upisana kao pašnjak, a nakon toga kao oranica „Š. u m. Š.“ u istom analognom i el. zk. uložku. Takođe navedeno zemljište ni na terenu nije šuma, pa bi angažovanje vještaka šumarske struke, radi utvrđivanja tih činjenica, bilo bezpredmetno i suprotno načelima efikasnosti i ekonomičnosti postupka. Iz utvrđenog činjeničnog stanja proizlazi da se može zaključiti da su predmetne parcele bile u posjedu fizičkih lica prije 1955. godine, da su iste obrađivane i nisu nikada napuštene, da su sada u faktičkom posjedu uzurpanata, te da Šumsko privredno preduzeće B. nikada nije bilo u posjedu istih, bez obzira na činjenicu da je sa stanjem 1966. godine, u starom spisku parcela Pl. br. 30 k.o. Č. D. bilo upisano na k.č. br. 326/2. Organ je utvrdio da se predmetna parcela nalazi u poljoprivrednom kompleksu, pa dovodeći isto u vezu sa izjavama svjedoka i ostalim dokazima, tužena zaključuje da je prvostepeni organ pravilno ocijenio da predmetne parcele imaju status uzurpiranog zemljišta i da držaoci istog ispunjavaju uslove za priznavanje vlasništva. Odluka u stavu 2 dispozitiva osporenog akta donesena je iz razloga što je prvostepeni organ ponovo odlučivši tačkom 2 ožalbenog rješenja, učinio da egzistiraju dvije prvostepene odluke, kojima se rješava ista upravna stvar. Žalbom je osnovano ukazano da je u tom dijelu odluka prvostepenog organa od 28.03.2018. godine potvrđena drugostepenim rješenjem od 01.12.2018. godine, pa je ista stekla i svojstvo pravosnažnosti. Pobjanom presudom

nižestepeni sud je odbio tužbu podnesenu protiv osporenog akta, iz prethodno gore navedenih razloga.

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba podnesena protiv osporenog akta tužene od 06.04.2022. godine, uz iznošenje valjanih i argumentovanih razloga od strane nižestepenog suda koje tužilac nije doveo u sumnju navodima zahtjeva.

Ispravan je zaključak nižestepenog suda da je u postupku donošenja osporenog akta činjenično stanje pravilno i potpuno utvrđeno. Iz stanja upravnog spisa proizlazi da je prvostepeni upravni organ u postupku raspravio i utvrdio sve činjenice koje su čl. 1, čl. 2, čl. 5, čl. 6 i čl. 8 Zakona, određene kao uslov da se prizna pravo svojine na predmetnom uzurpiranom zemljištu.

U konkretnom slučaju prvostepeni organ je raspravio i utvrdio da su uzurpanti B. J., Z. J., sinovi J., N. R., kćer J. i M. J., kćer Č., odnosno njihovi pravni prednici, kao fizička lica, uzurpirali predmetno poljoprivredno zemljište koje se nalazi u režimu erar i da su u njegovu neprekinutom posjedu od vremena koje datira prije 31.12.1955. godine, što tužilac navodima zahtjeva na dovodi u pitanje. Naime iz stanja upravnog spisa nesporno proizlazi da je predmetno zemljište uzurpirano od strane porodice J. 50-ih godina prošlog vijeka, a da je prije toga bilo u posjedu porodica A. i T., koje su to zemljište prodale pravnom predniku zainteresovanih lica, o čemu postoji materijalni dokaz u vidu kupoprodajnog ugovora. Pravilno zaključuju i tuženi i nižestepeni sud da činjenica da se pravni prednik zainteresovanih lica J. J., upisao kao posjednik u katastar zemljišta aerofotogrametrijskim snimanjem 1975. godine, ne znači da isti ranije nije bio u posjedu tih nepokretnosti, niti to proizlazi iz provedenih dokaza. Činjenica da je k.č. br. 326/2, sa stanjem 1966. godine, bila upisana na Šumsko privredno preduzeće B., nije dovoljna za zaključak da predmetno zemljište nije bilo u posjedu pravnog prednika zainteresovanih lica prije 1975. godine, pogotovo što iz dokaza provedenih u toku postupka ne proizilazi da je to zemljište ikada bilo šuma, ili da je po kulturi imalo takav upis. Utvrđenje da je predmetno zemljište imalo prvi upis 1953. godine na ime FNRJ, potvrđuje da je isto bilo u režimu državnog erara sa upisanim nosiocem javnog prava, ali to nije dokaz da je isto bilo u faktičkoj vlasti (posjedu) nosioca javnog prava. Okolnost da predmetno zemljište ulazi u zonu gradskog građevinskog zemljišta, nije smetnja za priznavanje prava svojine na uzurpiranom zemljištu.

Pravilno je tužena postupila kad je osporenim aktom djelomično uvažila žalbu, u tom postupku žalioaca, a sada tužioaca Pravobranilaštva Republike Srpske, te poništila tačku 2 dispozitiva rješenja Područne jedinice Č. broj: [...] od 23.12.2021. godine. Naime kako to pravilno tužena uočava, prvostepeni organ je ponovo odlučivši kao u tački 2 ožalbenog rješenja, učinio da egzistiraju dvije prvostepene odluke, kojima se rješava ista upravna stvar.

Kod ovakvog stanja stvari, proizlazi da pobijana presuda nije zahvaćena povredama iz odredbe člana 35 stav 2 ZUS, pa se zahtjev tužioaca odbija kao neosnovan, shodno odredbi člana 40 stav 1 istog zakona.

Odluka o troškovima postupka iz stava 2. dispozitiva ove presude se zasniva na odredbi člana 6 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima („Sl. glasnik Republike Srpske“, broj 63/11), s obzirom da je zahtjev tužioaca odbijen, pa proizlazi da on nije uspio u ovom postupku, zbog čega mu po načelu argumentum a contrario, ne pripadaju troškovi upravnog spora, pa je njegov zahtjev za naknadu troškova sastava zahtjeva odbijen kao neosnovan.

Sud je odlučio kao stavu 3 dispozitiva ove presude kojim je odbijen zahtjev zainteresovanih lica za naknadu troškova sastava odgovora na zahtjev koji su kao njihovi punomoćnici sačinili navedeni advokati, a na osnovu odredbe člana 387 stav 1 Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 105/08, 45/09, 49/09, 61/13, 109/21 i 27/24), koji se u upravnom sporu primjenjuje na osnovu odredbe člana 48 ZUS. Naime odgovor na zahtjev nije obavezna radnja u postupku, tako da propustom davanja istoga ne nastaju nikakve posljedice za stranku. Kako sadržaj odgovora na zahtjev nije imao uticaja na ishod odlučivanja o zahtjevu, ovaj sud ocjenjuje da trošak sastava odgovora nije bio neophodan za okončanje postupka po ovom pravnom sredstvu.

Zapisničar
Tamara Kočić

Predsjednik vijeća
Svjetlana Knežević

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić